

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XXIII. De multiplici humore in Animantium corporibus contento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

viuens, & stolidum: quippe sua natura qualitas est inertissima. Humor aptissimè potest adiungi: nam & caloris mordacitatem, impetum franget, & densitatis duritiem emolliet.

Operationes omnes humor inuas.

Ad extremum aptissimus est humor ad operationes omnes animalium, siccitas ineptissima. Nam si corpus esset siccu, attrahi cibus non posset ad nutrienda membra, neque illis attractus applicari, nisi fortasse cu sumo animalis dolore molestiaq. quam ob causam in 3. libro de symptom. causis cap. 3. verè ratio cinabatur Galenus, appositionem cibi faciliorem multo esse in pueris, qui plurimo abundant humore; quam in ætate grandioribus, quorum corpora iam sunt sicciora.

Calor & humor vite propria.

Sen- sum item functiones imperfectissimæ essent, & minimè diuturnæ: quoniam aut alicuius rei susceptione fiunt, aut spiritus certè indigent diffusione. Et idè qui siccioris constitutionis sunt, operationibus hisce funguntur ægrius, & ad eas citius redduntur inepti. Denique membrorum motus humorem requirit; propterea quod ea eiusmodi esse oportet, vt facile flecti possint: eoque magis, quod naturali conditione densa sunt, & solida. Itaque iure optimè Aristot. duobus hisce qualitatibus, calore & humore, seu calido pingui, totam animantium vitam contineri affirmavit, duasque his cõtrarias, frigus, & siccitatem, qualitates esse maximè perniciosas. Quia dum calorem extinguunt, & humorem exhauriunt, mortem iuuenibus omnibus adferunt. Eaque quæ maiorem habent calorem, & humorem magis copiosum, vt ægrius refrigerantur, ita longinquioris vitæ sunt.

A cui adiungitur, & in quo natiuus animantium calor conferatur. Et idè qualitas altera vitæ existimatur esse. quia cum in calore potissimum consistat vita, is humoris hoc genere sustinetur: & tandiu viger in corpore, quamdiu adfuerit humor; eoque exhausto ipse quoque extinguitur. Tertius ex his efficitur humor impurus; hoc est, æreus quidem, sed aqueo permixtus; in aquatilibus præsertim, & phlegmaticis animalibus. quòque plus fuerit aqueæ humiditatis permixtum, eò plus boni, & ærei humiditatis euanescent, minusque sincerum erit id quod relinquetur, sed quoniam solus æreus ad vitam conferuandam pertinet, neque hic tertius vitalis est, nisi quatenus quandam ærei humoris partem habet: is solus intelligendus est, dum aut vita in calore & humore veritari pronuntiat; aut omnino innatus, & primigenius humor nominatur.

Impurus.

B Dum autem humor alter proponitur, quem influentem, & aduentitium dixi; is quoque duplex distinguitur. Sed qui ex membrorum euaporatione, aut spiritu corpus vniuersum irrigante, membris quibusque accedit, & vitalem, atque animalem virtutem iuuat; minoris omnino momenti est. Potior alter existimatur, quem alimentum adducit, tum ad natiuum calorem pascendum; tum ad primigenium illum humorem renouandum membraque omnia restauranda, atque vt vno verbo dicam, ad vniuersam vegetantis animæ vitam operatione & studio conferuandam. Hic igitur est multiplex in nostris corporibus humor. De eo, qui spiritu continetur, satis antea dictum est. Alimentarius ad nutritionis potius cognitionem pertinet. Hoc loco de innato, & primigenio dicendum superest.

Aduentitius humor.

DE MULTIPlici HUMORE in animantium corporibus contento.

CAPVT XXIII.

Vinorem porò in animantium corporibus duplicem agnoscimus. Innatum alterum & primigenium; quem radicalem plerique nominant; quod singulis membris in ortu primo radicatus quasi initus sit. Alterum influentem, & aduentitium. Innatus & primigenius est is, quem ex humida illa menstrui sanguinis & seminis massa, ex qua formatus est fetus singula membra primùm habuerunt. Is num ad membrorum substantiam pertineat necne, ex iis iudicandum erit, quæ antea de calore posita sunt. Eadem enim de vtraque difficultate debet esse sententia. Sed hic multiplex est. Vt animantium corpora ex quatuor elementis concreta sunt, in quibus duo sunt humida; ita duplicem humorem continent. Alter est aqueus, frigidus, tenax, viscosus: quo tanquam visco terrea corporis partes copulantur, & coherent: non item pascitur calor, quin potius extinguitur, & opprimitur; tum pugnace & contario frigore; tum crassitudine nimia quæ illius expirationem impedit. Et idè neque calore consumitur, sed integer penè totus conferuatur: vt partium copulatio teitatur: quæ semper eadem est, vel etiam animali mortuo. Alter æreus, calidus, humidus, & pinguis; aptissimus ad ignem, & calorem quemuis fouendum, & sustentandum. Atque hic est,

Innatus humor & primigenius.

Aqueus.

Æreus.

QVOD SIT PRIMIGENII humoris subiectum.

CAP. XXIII.

Primùm autem explicandum est illud, quod in dubium vocasse legimus Diuum grauem olina medicum. Is in vno quoque viuento, immò & in quolibet misto, duo credit corpora reperiri, re ipsa & numero inter se distincta, alterum caloris, alterum humoris subiectum. Cum enim calor in humorem agat, eumque continenter depascat, nil argumentabatur ille, agere potest in seipsum, sed omne agens in aliquid à se diuersum agit. Proprium igitur, & diuersum necesse est esse aliquid harum qualitarum subiectum.

Prim. opinio.

E At facile videre potuisset, si ita res habeat, aliudque caloris, aliud humoris subiectum sit, aut aliarum qualitatum, quæ agere vicissim possunt, nullam ex illis vnquam permissionem futuram. Hæc enim vnum commune omnium subiectum postulat. Deinde si vita, & anima calore & humore sustinetur, quis non videt, nullum corpus nullamue corporis partem vitæ, atque animæ participem esse posse, nisi calorem, & humorem habeat? quare si seorsim sint, & calor & humor, atque in diuersis subiectis & corporibus collocetur, neutrum illorum animatum erit, neutrum viuet, quippe altero vitæ principio destitutum. Sed calor omnis annon in humore sustentatur; ene- & obque

Confutatio.